

FÖRSÄKRINGSVILLKOR
EGENDOMSFÖRSÄKRING

A100:4

2020-01-01

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR	4	13.4	Värdering av skada på ritningar, arkivalier och datainformation	24
1.1	Försäkringstagaren	4	13.5	Värdering av skada på pengar och värdehandlingar	24
1.2	Annan än försäkringstagaren	4	13.6	Värdering av skada på arbetstagares egendom	24
2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	4	13.7	Värdering av skada på vårdtagares och elevers egendom	25
3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	4	14	SKADEERSÄTTNINGSGREGLER	25
4	FÖRSÄKRAT INTRESSE	4	14.1	Skadeersättning	25
5	OBJEKTTYPER	4	14.2	Röjningskostnad	25
6	FÖRSÄKRAD EGENDOM	4	14.3	Räddningskostnad	25
6.1	Försäkrad egendom	4	14.4	Underförsäkring	25
6.2	Fribelopp	4	14.5	Panträtt i fast egendom samt företagsinteckning	25
6.3	Undantag – allmänna	5	14.6	Skadeersättningsregler i övrigt	25
7	FÖRSÄKRINGSFORM	5	14.7	Tidpunkt för betalning av skadeersättning	26
7.1	Följande försäkringsformer finns	5	14.8	Räntebestämmelser	26
7.2	Försäkringsformernas tillämpning	5	15	ALLMÄNNA AVTALSBESTÄMMELSER	26
8	FÖRSÄKRINGSBELOPP	5	15.1	Försäkringstiden	26
9	SJÄLVRISK	5	15.2	Rätt att säga upp försäkringsavtalet	26
10	SKADEHÄNDELSER	6	15.3	Premie och premiebetalning	27
10.1	Allmänna undantag	6	15.4	Rätt till premieåterbetalning	27
10.2	Brandförsäkring	6	15.5	Upplysningsplikt och riskökning	27
10.3	Vattenskadeförsäkring	8	15.6	Återkrav	28
10.4	Inbrottsförsäkring	9	15.7	Dubbelförsäkring	28
10.5	Skadegörelse utan samband med inbrott eller utbrott	10	15.8	Force majeure	28
10.6	Rånförsäkring	10	15.9	Preskription	28
10.7	Glasförsäkring	11	15.10	Lagar	28
10.8	Transportförsäkring	11	16	DEFINITIONER	28
11					
10.9	Maskinförsäkring	11			
10.10	Oljeskadeförsäkring	13			
10.11	Cisternförsäkring	13			
10.12	Värmekulvert	14			
10.13	Allriskförsäkring	14			
11	SÄKERHETSFORESKRIFTER	15			
11.1	Allmänt	15			
11.2	Egendomsförsäkring – Dataprogram och datainformation	15			
11.3	Egendomsförsäkring – Byggnad eller lokal som inte är i bruk samt lös egendom i sådan byggnad eller lokal	16			
11.4	Brandförsäkring	16			
11.5	Vattenskadeförsäkring	19			
11.6	Inbrottsförsäkring	19			
11.7	Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift	20			
12	ÅTGÄRDER I SAMBAND MED SKADA	20			
12.1	Räddningsplikt	20			
12.2	Anmälan om skada	20			
12.3	Ersättningskrav	20			
12.4	Gravationsbevis och panthavarens godkännande	21			
12.5	Besiktning av skada	21			
12.6	Oriktiga uppgifter	21			
13	SKADEVÄRDERINGSREGLER	21			
13.1	Värdering av skada på byggnad	21			
13.2	Värdering av markanläggningar och markinventarier mark och växtlighet	23			
13.3	Värdering av skada på maskinerier/varor	23			

1 Vem försäkringen gäller för

1.1 Försäkringstagaren

Försäkringen gäller – om inte annat anges i försäkringsbrevet – för försäkringstagaren som ägare till försäkrad egendom.

1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller även för annan ägare av försäkrad egendom som försäkringstagaren i avtal åtagit sig att ansvara för eller uttryckligen åtagit sig att försäkra, men endast till den del som ägaren inte har rätt till ersättning genom annan försäkring.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under den tid försäkringen varit i kraft.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller på försäkringstagarens försäkringsställen inom Norden, om inte annat anges i försäkringsbrevet eller detta försäkringsvillkor.

4 Försäkrat intresse

Försäkringen gäller för egendomsskada.

Med egendomsskada avses sådan fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom som har till följd att egendomens värde minskas eller går förlorad, och således inte sådan förlust som uppkommer endast genom att egendomen till exempel inte kan användas på beräknat sätt.

5 Objekttyper

Egendom indelas i följande objekttyper

- Byggnad
- Markanläggningar/markinventarier
- Maskinerier (inventarier)
- Varor
- Ritningar, arkivalier samt datainformation
- Pengar och värdehandlingar
- Kunders egendom
- Arbetstagares egendom
- Vårdtagares egendom
- Elevers egendom
- Konstverk
- Värmekulvert

6 Försäkrad egendom

6.1 Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar egendom som anges i försäkringsbrevet med objekttyp eller anges på annat sätt i försäkringsvillkoren, samt enligt p 6.2 Fribelopp.

6.2 Fribelopp

Vid varje skada på egendom lämnas – om inte annat anges i försäkringsbrevet – ersättning intill högst nedan angivna belopp

- markanläggningar – 10 prisbasbelopp
- fastighetsinventarier – 10 prisbasbelopp
- fast egendom i hyrd byggnad/lokal som ägs av fastighetsägare utanför Stockholms stads kommunkoncern och som försäkringstagaren ansvarar för, inklusive glas i fönster och dörrar – 10 prisbasbelopp
- ritningar, arkivalier och datainformation – 10 prisbasbelopp
- kunders egendom – 2 prisbasbelopp
- pengar och värdehandlingar
  - förvarade i låst värdeskåp enligt SS 3000, SS 3150 eller SS-EN 1143 – 5 prisbasbelopp på angivet försäkringsställe.

- förvarade på annat sätt på angivet försäkringsställe – 0,2 prisbasbelopp
- vid rån 5 prisbasbelopp
- arbetstagares egendom – per arbetstagare 0,2 prisbasbelopp eller belopp enligt kollektivavtal
- elevers egendom – 0,2 prisbasbelopp per elev
- vårdtagares egendom – 0,2 prisbasbelopp per vårdtagare

6.3 Undantag

Följande egendom omfattas av försäkringen endast om detta särskilt anges i försäkringsbrevet.

- trafikförsäkringspliktiga motordrivna fordon och släpfordon till dessa,
- mobilkranar, tornsvängkranar, gräv-, schakt-, väg- och pålningsmaskiner,
- luftfartyg, svävare, hydrokoptrar, skepp och båtar, timmersläp, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk, byggnadsverk under bogsering till sjöss samt järnvägsanläggning. Småbåtar enligt definition Maskinerier omfattas av försäkringen,
- sådana delar av maskinfundament, byggnadsgrund eller grundmur, som ligger lägre än såväl lägsta källargolv som angränsande mark- eller vattenyta,
- ledning utanför byggnad,
- produktiv skog och skogsmark,
- fast egendom som inte hänförs till byggnad eller markanläggningar,
- statyer, skulpturer och andra konstverk utomhus,
- lös egendom förvarad utomhus,
- värmekulvert utöver vad som anges i 10.12,
- levande djur och växande gröda.

7 Försäkringsform

7.1 Följande försäkringsformer finns

- Fullvärdesförsäkring
- Helvärdesförsäkring
- Förstariskförsäkring

7.2 Försäkringsformernas tillämpning

Om inte annat anges i försäkringsbrevet gäller följande.

Fullvärdesförsäkring tillämpas för objekttypen byggnad.

Helvärdesförsäkring tillämpas för maskinerier och varor.

Förstariskförsäkring tillämpas för övriga objekttyper samt fribelopp.

8 Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med de försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet för varje slag av egendom.

Försäkringsbeloppet för Byggnad skall motsvara byggnadens nyanskaffningsvärde.

Försäkringen för byggnad gäller med Indexskydd och Investeringskydd.

Försäkringsbeloppet för Maskinerier skall motsvara maskineriernas nyanskaffningsvärde.

9 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning, ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet. Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

Försäkringen gäller med en grundsjälvrisk som framgår av försäkringsbrevet. Om särskild självrisk anges gäller alltid lägst denna.

10 Skadehändelser

10.1 Allmänna undantag

10.1.1 Grov vårdslöshet och uppsåt

Försäkringsgivaren är inte ansvarig gentemot försäkrad för skada som försäkrad orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt. Med försäkrad likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget.

10.1.2 Krig, terrorism, uppror mm

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror, terrorism, invasion, maktövertagande, konfiskation, förstötligande, rekvisition, embargo eller annan myndighetsåtgärd.

10.1.3 Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

10.1.4 Dammgjenombrott

Försäkringen gäller inte för skada eller förlust som orsakas av dammgjenombrott i naturlig eller konstruerad uppdämning av vatten.

10.1.5 Leverantörsgaranti

Försäkringen omfattar inte skada som entreprenör, leverantör, eller annan enligt köplag eller åtagande i avtal är skyldig att ersätta. Undantaget tillämpas inte i den mån den ansvarige inte kan fullfölja sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

10.1.6 Medvetet risktagande

Försäkringen omfattar inte skada som uppkommer under sådana omständigheter att den försäkrade eller dennes företags- och arbetsledning borde ha insett att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa.

10.2 Brandförsäkring

10.2.1 Brand

Försäkringen gäller för skada genom brand varmed här avses eld som kommit lös. Som brandskada anses inte skada genom hetta från eldstad eller genom att glöd eller upphettat föremål, som inte är i brand, svett eller bränt håll utan att brand uppstått.

10.2.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för brandskada genom åskslag eller annat plötsligt och oförutsett elfenomen på sådan elektrisk utrustning som anges i 10.2.4.1 om skadan uppstått i själva utrustningen.

10.2.2 Sotutströmning

Försäkringen gäller för skada genom utströmning av sot från eldstad för uppvärmning av lokal eller bostad om utströmningen varit plötslig och oförutsedd och uppstått i samband med eldning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork.

10.2.3 Explosion

Försäkringen gäller för skada genom explosion, varmed här avses en ögonblickligt uppträdande kraftyttring, förorsakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig.

För alla slag av behållare, t ex ångpanna, cylinder eller annat kärl för ånga, gas eller vätska samt kokare ska därvid genom utströmning av gas eller ånga eller ångbildande vätska trycket inom och utom behållaren ögonblickligen utjämnas för att explosion ska anses föreligga.

Som explosion anses inte bristning som orsakats av centrifugalkraften hos roterande kropp eller som uppkommit genom inre materialspänningar, t ex gjutspänningar och inte heller skada genom undertryck (implosion).

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom sprängningsarbete,
- skada på rör genom explosion i röret, om yttre diameter är 120 mm eller mindre och röret utgör del av ång- eller varmvattenpanna samt är beläget i pannans eldstad eller gasväggar.
- explosionsskada genom åskslag eller annat plötsligt och oförutsett elfenomen på sådan elektrisk utrustning som anges i 10.2.4.1 om skadan uppstått i själva utrustningen.

10.2.4 Åskslag, elfenomen eller strömavbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- åskslag,
- plötsligt och oförutsett elfenomen, (t ex kortslutning, överslag eller överspänning)
- strömavbrott eller strömstörning

10.2.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på följande egendom:

- elektrisk maskin eller apparat – inklusive roterande elektrisk maskin, transformator och reaktor – avsedd för spänning högre än 12 kV,
- roterande elektrisk maskin med märkeffekt större än 250 kVA oberoende av spänning,
- transformator och reaktor med märkeffekt större än 1000 kVA oberoende av spänning.

10.2.5 Frätande gas

Försäkringen gäller för skada genom gas som bildats vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast och som ger upphov till frätande ämnen.

10.2.6 Luftfartyg

Försäkringen gäller för skada genom luftfartyg som havererar eller genom föremål som faller ned från luftfartyg. Som luftfartyg anses här även satelliter.

10.2.7 Motordrivet fordon

Försäkringen gäller för skada till följd av trafik med motordrivet fordon i de fall trafikskadeersättning enligt 11 § Trafikskadelagen (TSL) inte lämnas eller TSL inte gäller.

10.2.7.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på det fordon som orsakat skadan.

10.2.8 Storm, hagel eller snölast

Försäkringen gäller för sådan skada på byggnad och egendom som förvaras däri som direkt uppstår genom

- storm, varmed här avses vind med en hastighet av minst 21 meter per sekund,
- hagel, eller
- snölast på tak, varmed här avses överlast av snö som uppkommit vid ett och samma tillfälle i samband med sådan extrem vädersituation att det med rimliga åtgärder inte varit möjligt att undanröja snölasten.

Med skada på egendom genom storm avses att egendomen har skadats

- av vindkraften, eller
- av föremål som vinden blåst omkull, ryckts loss eller fört med sig.

Försäkringen gäller även för oundvikliga följdskador på byggnad och egendom som förvaras däri, som inträffar på grund av eller i direkt samband med ersättningsbar skada enligt ovan, t.ex. vid nederbörd och kyla.

10.2.8.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- genom vatten i annat fall än vid ersättningsbar följdskada enligt ovan,
- genom översvämning, sjöhävning eller isskruvning,
- på revetering, puts eller skorstensbeklädning, om inte skadan orsakats av föremål som vinden blåst omkull eller vinden fört med sig,
- på växthus, plasthall, tält eller på tillfälligt hus inom utställningsområde och inte heller skada på egendom däri,
- på byggnad, om skadans uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av bristfälligt utförande, felaktig konstruktion, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter, och inte heller skada på egendom däri.

10.2.9 Ras, jordskalv

Försäkringen gäller för skada genom

- ras, varmed här avses att jordmassor, klippblock och stenar kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge,
- lavin,
- jordskalv eller vulkanutbrott inom Norden. Med jordskalv avses skalv med en styrka av minst 4 enligt Richterskalan.

10.2.9.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom ras om skadan orsakats av

- enbart sättning av mark eller grund,
- sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete, uppläggning av jord eller stenmassor eller gruvsdrift,
- vatten- eller vågerosion,
- isskruvning.

10.2.10 – Översvämning

Försäkringen gäller för skada på byggnad och däri befintlig egendom. Med översvämning avses att vatten till följd av skyfall (minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn), snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag strömmat direkt in i byggnad från markytan genom ventil, fönster eller dörröppning eller inomhus trängt upp ur avloppsledning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- på båthus, badhytt, kallbadhus, sjöbod, växthus, plasthall och inte heller för skada på egendom i dessa.

10.3 Vattenskadeförsäkring

Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten, dock inte vattenånga, från ledningssystem med därtill anslutna anordningar, akvarium eller vattensäng,
- vattenånga, olja eller annan vätska från ledningssystem för uppvärmning av bostäder eller andra lokaler,
- vatten från inomhus beläget utrymme, som har golvbrunn och som för sin funktion försetts med tätskikt avsett att förhindra utströmning,
- vatten från pumpgrop på grund av plötsligt och oförutsett fel på pumpmaskineriet eller strömavbrott, eller
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen..

10.3.1 Lokalisering och friläggning

Vid skada som är ersättningsbar, ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom byggnad för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan. Även kostnad för återställande efter en sådan reparation ersätts.

10.3.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för reparation av det fel som orsakat utströmningen eller för skada på det ledningssystem med därtill anslutna anordningar varifrån utströmningen skett,
- skada på tätskikt vid utströmning, som orsakats av att tätskiktet var bristfälligt,
- skada genom utströmning orsakad av frysning, såvida inte skäligen åtgärder vidtagits för att förhindra denna,

- skada genom utströmning från rökkanal, ventilationskanal, dräneringssystem, tak, takränna, utvändigt stuprör samt annat dräneringssystem,
- skada som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad ur avloppsledning,
- den vätska eller ånga som strömmat ut,
- skada genom röta, svamp, korrosion, frätning eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna att utströmningen skett under den tid försäkringen gällt,
- skada till följd av uppenbart eftersatt underhåll.

10.4 Inbrottsförsäkring

Inbrottsförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt 10.4.1-10.4.5.

- Beträffande krav på inbrottskydd, se 10.4.3.
- Beträffande säkerhetsföreskrifter, se 11.6.

10.4.1 Stöld och skadegörelse

Försäkringen gäller för skada på byggnad och för skada genom stöld eller skadegörelse i försäkringslokal

- genom inbrott då någon olovligen brutit sig in eller med dyrk tagit sig in i lokal som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottskydd,
- genom att någon tagit sig in i lokal med för låset avsedd nyckel eller kod som åtkommit genom rån eller inbrott i lokal som uppfyller kraven på inbrottskydd eller vid inbrott i bostad,
- genom att någon olovligen gömt sig kvar i och brutit sig ut ur lokal (utbrott) som uppfyller gällande krav på inbrottskydd.
- genom stöld förövad av person genom tillgrepp utifrån genom krossat fönster, förutsatt att stölden sker i samband med att fönstret krossas.

10.4.1.1

Om egendom förvaras i bostad gäller försäkringen om inbrottskyddet uppfyller kraven enligt Hemförsäkringsvillkoren för den aktuella bostaden.

10.4.1.2

Utan tilläggsavtal gäller inte försäkringen för skada genom inbrott i fordon, arbetsredskap, fartyg, luftfartyg, plasthall, tält, container, skåp, kista eller liknande.

10.4.2 Stöld och skadegörelse i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Försäkringen omfattar värde-, säkerhets- och kassaskåp och valv samt egendom förvarad däri. Högsta ersättning för egendom förvarad i skåp eller valv följer de rekommenderade beloppsgränserna som framgår i svensk och europeisk standard för certifiering av värdeförvaringsenheter.

Värdeförvaringsenheten enligt ovan ska vara uppställt i försäkringslokal som uppfyller gällande skydds krav.

10.4.2.1 Förvaringsutrymme med nyckellås

Öppnas skåpet eller valvet med nyckel, ersätts skadan endast om försäkringstagaren eller den som för hans räkning omhänderhaft nyckeln fråntagits denna genom

- rån
- inbrott i annan lokal än försäkringsstället som uppfyller skydds kraven, eller bostad.

10.4.2.2 Förvaringsutrymme med kombinationslås

Om låsanordningen utgörs av kombinationslås och skåpet eller valvet öppnats av obehörig, ersätts skadan endast om kombinationen med våld eller hot som inneburit trängande fara avtvingsats någon som i behörig ordning fått kännedom om denna.

10.4.2.3 Undantag

Ersättning lämnas inte för

- skada som inträffat då förvaringsutrymme varit olåst eller nyckel kvarlämnats i dess lås,
- skada som inträffat då förvaringsutrymmet öppnas med nyckel som åtkommit på annat sätt än som anges i 10.4.2.1,
- skada som inträffat då nyckel eller låskombination åtkommen genom rån, våld eller hot, om den som utsatts för övergrepp medverkat till eller främjat skadan eller var under 18 år,

10.4.3 Krav på inbrottskydd

Försäkringen gäller under förutsättning att försäkringslokalen uppfyller fastställda skyddskrav.

Om vid inträffad skada försäkringslokalen inte uppfyller skyddskraven gäller försäkringen endast om den försäkrade kan visa att skadan skulle ha inträffat eller fått samma omfattning även om kraven uppfyllts.

Försäkringen gäller, om inte annat är angivet i försäkringsbrevet, med skyddskrav enligt Skyddsklass 1.

10.4.4 Låsändringar

Om nyckel eller kod som förvarats hos försäkringstagaren eller dennes ombud stulits i samband med inbrott i lokal eller bostad eller förlorats genom rån och låsändringar på grund härav skäligen är påkallade av lås som försäkringstagaren äger eller har bekostat, ersätts kostnaden härför. Detta gäller dock endast lås i dörr, port och lucka i omslutningsyta till bostäder eller andra lokaler.

Om inte annat anges i försäkringsbrevet lämnas ersättning med sammanlagt högst 5 prisbasbelopp för låsändringar.

10.4.5 Stöld i nyckelskåp

Ersättning lämnas för skada genom stöld eller skadegörelse förövad av person som tagit sig in i allmänt utrymme i försäkringslokalen, såsom pannrum eller soprum, med för låset avsedd nyckel som åtkommit genom inbrott i av försäkringsgivaren godkänt nyckelskåp.

10.5 Skadegörelse och stöld utan samband med inbrott eller utbrott

Försäkringen gäller för skada genom uppsåtlig skadegörelse på byggnad eller lös egendom som förvaras däri. Försäkringen gäller även för stöld av byggnad, eller del av byggnad. Försäkringen är subsidiär och gäller således i andra hand om samma intresse är försäkrat genom annan försäkring.

10.5.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- på lös egendom befintlig utomhus,
- på plasthall,
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet,
- genom stöld av lös egendom.

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättning för skada på egendom och därav föranledd hyresförlust/extrakostnad är vid varje skadetillfälle begränsad till 200 prisbasbelopp.

10.6 Rånförsäkring

10.6.1 Försäkringen gäller för skada genom rån eller överfall.

Rån förutsätter våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara. Med överfall avses här att våld på person utövats.

Försäkringen gäller också för skada genom att lindrigare våld använts förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattats av den som utsatts för våldet, att denna gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skadan och att händelsen kan styrkas genom tillförlitlig utredning.

Rånförsäkringen gäller inom Norden.

10.6.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada då den som utsatts för rånet medverkat till eller främjat skadan,
- skada – då det gäller pengar och värdehandlingar – om den som utsatts för rånet var under 18 år. Vid rån inom försäkringslokalen gäller dock inte denna åldersgräns,
- skada genom utpressning eller kidnappning,
- skada vid transport av pengar och värdehandlingar då det samlade värdet på egendomen överstiger 100 000 kr och då transporten utförs av en enskild person,
- skada på egendom som omhändertagits av annat företag (t.ex. värdetransportföretag).

10.6.3 Högsta ersättning

Ersättningen är vid varje skada begränsad till 100 prisbasbelopp.

10.7 Glasförsäkring

Ersättning lämnas för skada som består i bräckage, eller annan plötslig och oförutsedd skada på

- glasrutor i försäkrad byggnad och i inredning,
- glasrutor i skyltskåp,
- markis med stativ och tillbehör,
- skylt med stativ och tillbehör. Med skylt avses inte reklamballong eller banderoll.

Med glas jämställs här plastmaterial såsom material av polykarbonat, akrylplast eller liknande som används istället för glas. Försäkringen gäller också för skada genom sådan plötslig yttre påverkan att det för försäkringstagaren skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset.

Vid ersättningsbar glasskada lämnas ersättning även för

- kostnad för behandling av glaset, t ex målning, etsning, blästring och att glas har försetts med larmfolie eller plastfilm
- skäliga kostnader för provisorisk täckning och vakthållning
- skada på annan försäkrad egendom till följd av att glas har slagits sönder.

10.7.1 Undantag

Ersättning lämnas inte för

- skada på glas, skylt eller markis som inte är monterat på avsedd plats,
- skada på glas, skylt eller markis genom sprängningsarbete,
- skada på förut skadat glas, skylt eller markis,
- skada på glas eller glaskonstruktion som består i eller uppkommer genom kondens,
- skada på glas i växthus eller egendom däri,
- kostnad för omskyltning.

10.8 Transportförsäkring

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av försäkrad egendom under transport med försäkringstagarens och anställdas transportmedel (även hyrda, lånade eller leasade) samt under lastning och lossning i samband med sådan transport. Försäkringen gäller inom Norden och endast i den mån försäkringstagaren inte kan få ersättning genom annan försäkring.

10.8.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada vid yrkesmässig transportverksamhet, t ex åkeriverksamhet
- skada som förorsakats av eller består i
  - att egendomen före transportens början inte emballerats, packats, eller i övrigt iordningstälts för transporten på ett ändamålsenligt sätt
  - att egendomen inte varit tillfredsställande täckt och utsatts för nederbörd
  - att fordonet varit olämpligt för aktuell transport, bristfälligt eller överbelastat.
- svinn, eller
- stöld under transport
  - av pengar eller värdehandlingar samt stöldbegärlig egendom
  - av annan egendom som det med hänsyn till dess värde och stöldbegärlighet samt förhållandena i övrigt inte vidtagits rimliga säkerhetsåtgärder, eller
  - förövad vid annat än korta uppehåll i transporten eller förövad då fordonet lämnats oläst.

10.8.2 Högsta ersättning

Ersättningen är vid varje skada begränsad till 10 prisbasbelopp.

10.9 Maskinförsäkring

Anges i försäkringsbrevet att maskinförsäkring enligt nedanstående alternativ ingår gäller försäkringen för plötslig och oförutsedd inifrån kommande fysisk skada som inte är ersättningsbar enligt 1.1 - 10.8.

10.9.1 Maskinförsäkring – angiven maskin

Försäkrad egendom/Försäkringsbelopp

- maskin med försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet.

10.9.1.1 Försäkringen gäller inte för skada genom

- sprängningsarbete,
- smälta,
- ras, skred, förskjutning och sättning i mark eller grundkonstruktion oberoende av orsaken till dessa händelser,
- vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad ur eller från avloppsledning svämmat över eller på annat sätt kommit in i byggnad,
- hav, sjö eller vattendrag som svämmat över.

10.9.1.2 Försäkringen gäller inte för skada på

- förbrukningsmaterial, t ex bränsle, drivmedel och smörjmedel, dukar, däck och slangar, filter, filter, linor, packningar, remmar och kedjor, stenar, larvband, transportband, transportplåtar, viror och valsbeklädnad,
- utbytbara verktyg, t ex formar, knivar, kross-, press- och stansverktyg och slagor,
- fundament, murverk och inmurning eller infodring,
- varor som bearbetats eller monterats felaktigt.

10.9.1.3 Försäkringen gäller inte för skada som består i

- gradvis förändring, långtidspåverkan, pågående sprickbildning, förslitning, utmattning, förbrukning, svinn, diffusion, erosion, kavitation, korrosion, beläggning eller avsättning. Undantaget för korrosion tillämpas inte om korrosionen inträffat under extraordinärt kort tid och den försäkrade på grund därav inte rimligen kunnat hindra dess uppkomst.
- sönderfrysning av förbränningsmotor eller till densamma hörande kylsystem.
- förlust av egendom som glömts, förlagts eller tappats bort
- skada på eller förlust av information på datamedia
- förlust genom stöld, bedrägeri, förskingring eller liknande förmögenhetsbrott.

10.9.1.4 Skada av annan art

Försäkringen gäller inte för skada av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet, eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering.

Försäkringen gäller inte heller för skador till följd av

- försummat underhåll,
- felaktigt material,
- felaktigt eller bristfälligt utfört arbete, eller
- felaktig konstruktion.

10.9.2 Maskinförsäkring – Byggnad

10.9.2.1 Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för följande egendom om den hör till försäkrad byggnad och är befintlig inom fastigheten

- system för vatten, värme, avlopp, ventilation, gas och elektricitet,
- elbelysning och eluttag för motorvärmare (t.ex. stolpar och ledningar),
- hissanläggning, rulltrappa eller annan anordning för personbefordran,
- sopsuganläggning,
- antennenläggning för radio och TV samt ledningar och utrustningar för anslutning av datorer och kabeltv för boende/hyresgästers gemensamma bruk,
- maskinellt manövrerad fordonsport med manöverorgan,
- tvätt-, kyl- och frysanläggning för gemensamt bruk i fastigheten,
- värmepump och komfortkylanläggning.
- dator med tillhörande utrustning för fastighetens förvaltning och drift,
- ritningar, arkivalier och datainformation för fastighetens förvaltning och drift.

10.9.2.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- sanitetsgods (såsom tvättställ, badkar, toalettstol och bidé) och spis, disk-, tvätt- eller annan hushållsmaskin i bostadslägenhet,
- belysningsarmatur,
- brunn,
- simbassäng,
- rökgång, fundament, murverk och inmurning eller infodring,
- elpatron,
- förbrukningsmaterial.

10.9.2.3 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd inifrån kommande fysisk skada som inte är ersättningsbar enligt 1.1 - 10.8.

10.9.2.4 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom

- sprängningsarbete, ras, skred och sättning i mark eller grundkonstruktion, oberoende av vad som förorsakat raset, skredet eller sättningen,
- frysning om skadan beror på försummelse av den försäkrade,
- att vatten vid regn, snösmältning eller högvatten trängt ut ur eller från avloppsledning, svämmat över eller på annat sätt kommit in i byggnad.

Försäkringen gäller inte för skada som består i

- stöld,
- förslitning, förbrukning, korrosion (t ex rost eller frätning), beläggning eller avsättning.

Försäkringen gäller inte för skada som är av sådan art att det inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering.

10.10 Oljeskadeförsäkring

10.10.1 Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för

- försäkringstagarens egendom, till vilken även mark, sjö, vattendrag och vattentäkt räknas.

10.10.2 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen omfattar skada genom plötslig och oförutsedd utströmning av olja från cistern med tillhörande rörsystem som ägs eller används av försäkringstagaren.

Med olja avses här även annan brandfarlig och explosiv vätska enligt Förordning (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor.

10.10.3 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- på försäkringstagarens egendom genom inblandning av olja i annan vätska än yt- eller grundvatten,
- genom normalt svinn och stöld,
- genom långsamt utträngande olja (diffusion),
- som är en följd av normalt beräknligt spill,
- som är ersättningsbar genom annan försäkring.

10.10.4 Högsta ersättning

Ersättningen är vid varje skada begränsad till 25 prisbasbelopp, eller det belopp som anges i försäkringsbrevet.

10.11 Cisternförsäkring

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada på cistern, samt plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av vätska i cisternen. Till cistern räknas även från denna gående rörledningar till och med närmast cisternen befintlig ventil. Med cistern avses reservoar, tank eller annan behållare för förvaring av vätska.

Högsta ersättning är vid varje skadetillfälle begränsad till 25 prisbasbelopp, inklusive ersättning för räddnings- och röjningskostnad enligt 14.2 och 14.3.

10.11.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada eller förlust

- genom svinn eller stöld. Undantaget vid stöld tillämpas inte om cisternens påfyllnings- och tappanordningar är försedda med av Stöldskyddsföreningen certifierade låsanordningar.
- som uppstår på andra föremål än den försäkrade cisternen med innehåll,
- genom långsamt utträngande vätska (diffusion),
- som omfattas enligt 1.1, 10.3 eller 10.4.

10.12 Värmekulvert

Försäkringen gäller för annan oförutsedd fysisk skada på försäkrad egendom enligt nedan, än sådan skada som kan omfattas enligt 1.1 - 10.8.

Försäkringen gäller för skada på värmekulvert enligt 6.1 som befinner sig mellan försäkrade byggnader eller mellan försäkrad byggnad och den punkt där den försäkrades äganderätt till kulverten upphör, förutsatt att värmekulvertens längd mellan dessa punkter är högst 20 meter, om inte annat avstånd anges i försäkringsbrevet.

10.12.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- som uppkommit genom att normal driftskontroll och normalt underhåll uppenbart eftersatts,
- på grund av bristande funktion beroende på feldimensionering, otillfredsställande inreglering eller liknande,
- genom sprängningsarbete,
- som består i förlust av värmeenergi eller värmebärare,
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering,
- genom dammbrott,
- genom ras eller skred, om skadan orsakats av sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete eller uppläggning av jord- eller stenmassor eller gruvsdrift,
- genom vatten eller vågerosion, eller
- på värmekulvert som inte är provad och godkänd i vedertagen ordning.

Vid skada genom ras som omfattas av försäkringen, är ersättningen begränsad enligt 10.2.9.

10.13 Allriskförsäkring

Anges i försäkringsbrevet att allriskförsäkring ingår gäller försäkringen för plötslig och oförutsedd egendomsskada, eller förlust av egendom, utöver de ersättningsbara skadetyper som är definierade under punkterna 1.1 - 10.12. Försäkringen gäller inte i de fall tillgängliga tilläggsförsäkringar inte har tecknats eller för de skadetyper som är undantagna under punkterna 10.2 - 10.12 och endast för skador som uppkommit genom utifrån verkande orsak.

10.13.1 Undantag

Försäkringen gäller med de allmänna undantag som anges i punkt 10.1 samt med följande undantag.

10.13.1.1 Försäkringen gäller inte för skada genom

- förhöjd vattennivå i hav, sjö eller vattendrag,
- vätska, fukt eller röta,
- mögel, mjöldagg, svamp och sporer,
- sprängningsarbete,
- skadedjur, insekter, bakterier, virus, smittoämnen eller annan biologisk inverkan,
- stöld, svinn, bedrägeri, försäkring eller annat förmögenhetsbrott,
- ändring av temperatur eller luftfuktighet till följd av fel i automatisk klimat- eller kylanläggning,
- att egendom tappats bort eller förlagts.

Försäkringen gäller inte heller för skada på arbeten. Med arbeten avses egendom och arbetsprestationer ingående i försäkringstagarens avtalade åtaganden eller i utföranden i egen regi t.ex. byggnader, anläggningar, installationer montage, demontage och markarbeten samt material och varor avsedda att ingå häri.

10.13.1.2 Försäkringen gäller inte för skada som består i

- gradvis förändring eller annan långtidspåverkan, t.ex. pågående sprickbildning, förslitning, utmattning, förbrukning, svinn, diffusion, erosion, kavitation, korrosion, beläggning, avsättning eller annan gradvis försämring såsom åldring, vikt förlust, fukt, röta, mögel och påverkan av ljus,
- kontamination, förorening eller form- och strukturförändring såsom förgasning, färg- eller luktförändring,
- förlust eller skada på elektronisk datainformation oavsett orsak (inklusive men inte begränsat till datavirus),
- förvrängning eller förändring av minskad användbarhet, minskad funktionalitetskostnad, utgift som beror på detta, även om någon annan orsak eller händelse helt eller delvis bidragit till skadan.

10.13.1.3 Skada av annan art

Försäkringen gäller inte för kostnad för att åtgärda skada vars uppkomst eller omfattning beror på;

- försummat underhåll,
- felaktigt material,
- felaktigt eller bristfälligt utfört arbete,
- felaktig konstruktion,
- fel eller brist i beräkningar, ritningar, beskrivningar, specifikationer, råd eller anvisningar,
- bristfällig grundkonstruktion (fundament, grund och källarstomme) eller undergrund,
- sättning i undergrund eller mark,
- ingrepp i bärande byggnadsdelar.

10.13.1.4 Försäkringen gäller heller inte för

- skada som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering eller underhåll,
- skada som annan åtagit sig att försäkra. Dock gäller försäkringen för försäkringstagarens intresse om den försäkringsansvarige helt eller delvis försummat sin skyldighet att hålla försäkring och inte på något sätt kan fullgöra sitt åtagande. Det åligger den försäkrade att visa detta,
- skada som inträffar utom Norden och vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med jordskalv eller vulkanutbrott,
- skada till följd av trafik med segel- eller maskindrivna skepp och båtar.

11 Säkerhetsföreskrifter

11.1 Allmänt

Den försäkrade ska iaktta

- lagar, författningar, förordningar och myndigheters föreskrifter och förelägganden som meddelas i syfte att förhindra eller begränsa skada,
- föreskrifter som anges i försäkringsbrev och försäkringsvillkor,
- föreskrifter som meddelas av tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande i syfte att förhindra eller begränsa skada,
- föreskrifter i Stockholms stads riktlinjer och anvisningar,
- föreskrifter som anges nedan.

11.2 Egendomsförsäkring – Dataprogram och datainformation

Den försäkrade, dennes anställda och av denne anlitate uppdragstagare ska tillse att följande säkerhetsföreskrifter följs:

11.2.1 Förvaring av originalprogram

Originalexemplar av programvara och nödvändiga licenser ska förvaras på sådant sätt att dessa och installerade program inte kan skadas vid samma tillfälle.

11.2.2 Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopior ska framställas dagligen under arbetsdag eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde. Säkerhetskopieringen ska vara korrekt, aktuell och funktionsduglig.

11.2.3 Förvaring av säkerhetskopior

Säkerhetskopior av sådan information som datoranvändaren lagrat på datamedia ska förvaras skild från originalet på sådant sätt att kopior och original inte kan skadas vid samma tillfälle.

11.3 Egendomsförsäkring – Byggnad eller lokal som inte är i bruk samt lös egendom i sådan byggnad eller lokal

För att hindra eller begränsa skada på byggnad och lokal eller del av denna samt lös egendom i byggnad och lokal, som är tom och/eller inte är i bruk, skall byggnaden/lokalen stå under regelbunden, och efter omständigheterna lämplig, yttre och inre tillsyn.

Tillsyn skall ske minst en gång var 14:e dag, och omfatta alla tomma/ej brukade ytor. Tillsynen skall dokumenteras skriftligt.

11.4 Brandförsäkring

11.4.1 Revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning.

Anges i försäkringsbrevet att elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas gäller följande: Elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas på försäkringstagarens bekostnad i den omfattning som föreskrivs av bolaget och Svenska Brandskyddsföreningens Elektriska Nämnd (EN) Elektrisk starkströmsanläggning är enligt gällande föreskrifter varje elanläggning för sådan spänning, ström eller frekvens som kan vara farlig för person eller egendom. Revisionsbesiktning ska genomföras och administreras av EN i enlighet med ENs anvisningar och regelverk.

11.4.2 Brandsläckningsredskap och larmanordningar

Brandsläckningsredskap och larmanordningar ska finnas i den utsträckning som anges av myndighet och försäkringsgivaren.

11.4.3 Branddörr och sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska hållas stängd eller förses med automatisk stängningsanordning. Dörren/luckan får inte blockeras så att den automatiska stängningsfunktionen sätts ur funktion.

11.4.4 Heta Arbeten

Dessa säkerhetsföreskrifter för heta arbeten gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga. Vid hästskoning gäller även Brandskyddsföreningens riktlinjer Hästskoning – Heta Arbeten SBF HA – 012.

Med Heta Arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning. Den försäkrade svarar gentemot försäkringsgivaren för att nedanstående föreskrifter följs av

- den försäkrades företagsledning/förvaltningsledning eller motsvarande,
- övriga anställda hos den försäkrade,
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade.

Följs inte säkerhetsföreskrifterna sätts försäkringsersättningen ned enligt bestämmelserna om påföljd i punkt 11.7.2.

11.4.4.1 Säkerhetsregel nr 0 - Tillstånd

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (t ex ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör) ska skriftligen utse en tillståndsansvarig, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand anses föreligga, får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige:

- utfärdar tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) blankett ”Tillstånd/Kontrollista för Heta Arbeten” eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifylld,
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgivit detta.

Den tillståndsansvarige får själv inte utföra de heta arbetena. Utsetts inte tillståndsansvarig har den försäkrade tillståndsansvaret.

11.4.4.2 Säkerhetsregel nr 1 - Behörighet

Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildning ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och Brandskyddsföreningens utbildningskommitté för heta arbeten.

Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

11.4.4.3 Säkerhetsregel nr 2 - Brandvakt

Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen – även under arbetsrast - under den tid som de heta arbetena utförs och under den efterbevakningstid – minst en timme – eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i tillståndet.

Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört.

Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

11.4.4.4 Säkerhetsregel nr 3 - Brandfarlig vara

För arbete i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara, ska tillstånd inhämtas från den som är utsedd att vara föreståndare för hanteringen.

11.4.4.5 Säkerhetsregel nr 4 - Städning och vattning

Arbetsplatsen ska vara

- städad,
- vid behov vattnad.

11.4.4.6 Säkerhetsregel nr 5 - Brännbart material

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska

- flyttas bort,
- skyddas genom övertäckning,
- avskärmas.

11.4.4.7 Säkerhetsregel nr 6 – Dolda brännbara byggnadsdelar

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, samt vid konstaterad brandfara

- skyddas,
- göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

11.4.4.8 Säkerhetsregel nr 7 - Otätheter

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara

- Tätade,
- kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

11.4.4.9 Säkerhetsregel nr 8 - Släckutrustning

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats. Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34 A 233 BC (minst 2 x 6 kg pulver).

Vid takläggning krävs:

Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34 A 233 BC (minst 2 x 6 kg pulver). Alternativt gäller tre certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34 A 233 BC (minst 3 x 6 kg pulver). Vid taklägningsarbeten krävs att brytverktyg och handstrålkastare alltid finns på arbetsplatsen.

11.4.4.10 Säkerhetsregel nr 9 - Svetsutrustning

Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

11.4.4.11 Säkerhetsregel nr 10 - Larmning

Räddningstjänsten/brandkåren ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll. Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

11.4.4.12 Säkerhetsregel nr 11 - Torkning och uppvärmning

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

11.4.4.13 Säkerhetsregel nr 12 - Torkning av underlag och applicering av tätskikt

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300°C.

11.4.4.14 Säkerhetsregel nr 13 - Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt Brandskyddsföreningens Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger.

11.4.5 Motordrivet fordon

Motordrivet fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon och truck) får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare samt laddning av batteri sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt,
- permanenta lastnings- och lossningsplatser samt laddningsplatser försetts med brandsläckningsredskap, och
- om lokalen eller upplaget är brand- eller explosionsfarligt, myndighet eller försäkringsgivaren lämnat medgivande därtill.

11.4.6 Förvaring brännbart material

Under annan tid än normal arbetstid eller öppethållande får inte brännbart material förvaras på öppen, olåst lastkaj eller på annan plats utomhus inom 6 meter från byggnad. Med brännbart material avses bland annat emballage, avfall, lös lekutrustning, lastpallar, plastbackar, sopkärl, container, papperskorgar, materiallådor och sandningsandlådor. Som brännbart material avses inte fast monterad egendom, eller i marken permanent förankrad egendom som till exempel möbler, sandlådesarg och lekutrustning.

11.4.7 Cistern

För cistern som innehåller brännbara eller frätande vätskor ska, om cisternen är beställd efter 1953-09-15, av Ingenjörvetenskapsakademien (IVA) utarbetade och av Arbetsarkivstyrelsen godkända bestämmelser vara uppfyllda. Där dessa bestämmelser inte är tillämpliga - t.ex. för cistern av betong och cistern med flytande tak - ska cistern vara godkänd av Kommerskollegium.

11.4.7.1 Avstånd till uppvärmningsanordning

Utan försäkringsgivarens medgivande får, i eller inom 15 meter från cistern för brännbar vätska, inte finnas uppvärmningsanordning för olja, eldstad eller bar eld i någon form.

11.4.7.2 Påfyllning, tappning

Vid påfyllning och tappning - dock minst en gång om året - ska vätskekvantiteten i cistern som rymmer mer än 50 kbm mätas och journalföras såväl före som efter påfyllningen resp. tappningen. Journalen ska vid skada samt då så begärs företes för försäkringsgivarens representant.

Denna bestämmelse avser inte kontinuerlig tappning. Vid sådan tappning ska kontroll av normalt läckage eller svinn ske genom andra lämpliga åtgärder.

11.4.7.3 Jordning, åskledare

Cistern för brännbar vätska ska vara elektriskt jordad. Cistern som inte är av plåt ska dessutom vara försedd med åskledare.

11.4.7.4 Uppvärmning

Uppvärms i cistern befintlig brännbar vätska på annat sätt än med varmvatten eller mättad ånga med högst 0,8 MPa övertryck, ska anordningen vara utförd enligt Sprängämnesinspektionens anvisningar.

11.4.7.5 Över- och undertryck

Cistern ska vara så utförd eller försedd med sådana anordningar att fara för bristning av cistern genom övertryck eller vakuum undanröjs.

11.4.8 Tobaksrökning

Rökning får inte ske i annat utrymme inomhus än i bostad, kontor, matsal, samlingslokal eller annan av försäkringstagaren anvisad plats, och i enlighet med gällande lagstiftning.

11.4.9 Timer

Elektriska apparater som kan orsaka överhettning, till exempel bastuaggregat, kokplattor, trinettök, vattenkokare, kaffebryggare och brödrost, skall i gemensamma utrymmen i byggnad vara försedda med korttidstimer.

11.4.10 Uppvärmningsanordningar

Brännbart material ska hållas på erforderligt avstånd från heta ytor på eldstäder och rökkanaler eller skyddas med isolering mot överhettning.

Varmluftspanna, byggtork och annan flyttbar anordning för uppvärmning med fast, flytande eller gasformigt bränsle ska vara av typ som godkänts av Statens Provningsanstalt eller annan behörig instans. Flyttbar elvärmeapparat ska vara utförd enligt gällande EU-direktiv – CE-märkt.

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brand- eller explosionsfarliga utrymmen. Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad endast i samband med byggnads- och anläggningsarbete.

11.5 Vattenskadeförsäkring

11.5.1 Kaffe-, vattenautomater och vitvaror

Kaffe-, vattenautomater och vitvaror som är anslutna till fast ledningssystem för vatten skall vid den punkt där automaten och vitvaran ansluts till ledningen vara försedd med flödesvakt eller automatisk ventil som vid onormal genomströmning av vatten bryter flödet.

11.5.2 Ledningssystem, tätskikt m.m.

För att förhindra skada genom utströmning ska

- ledningssystem och konstruktioner vara utförda enligt vid tiden för uppförandet eller reparationen gällande bygg- och branschregler,
- ledningssystem innan de tas i bruk vara provade och godkända i vedertagen ordning, och därefter underhållas på ändamålsenligt sätt,
- invändigt ledningssystem för regn- och smältvatten uppfylla de krav som ställs på avloppsledningar enligt Boverkets Byggregler (BBR),
- golv- och väggtätskikt i våtutrymme uppfylla de funktionskrav som ställs på våtutrymmen i Boverkets Byggregler (BBR),
- varor befintliga i källarlokal vara uppallade minst 10 centimeter över golvet,
- åtgärder vidtas för att förhindra att vattenledningar och anslutna anordningar fryser sönder.

11.6 Inbrottsförsäkring

Försäkringslokalen ska uppfylla fastställt skyddskrav. Dessutom krävs att samtliga föreskrivna

- Skyddsanordningar är i funktion
- Lås är låsta
- Reglar är reglade

Om inte annat anges i försäkringsbrevet gäller försäkringen med skyddskrav enligt Skyddsklass 1.

Detaljerad information avseende godtagbara lösningar för inbrottskydd kan hämtas i Regler för inbrottskydd – Byggnader och lokaler SSF 200 som kan beställas från Svenska Stöldskyddsföreningen, SSF. Hos SSF kan även andra tekniska föreskrifter beställas, bland annat gällande Elektromekaniskt skydd, och Säkerhetsguiden där godkända och rekommenderade produkter för inbrottskydd redovisas.

11.6.1 Nyckel

Nyckel eller kod till lokal ska handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får t.ex. inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i berörd lokal att den är lättillgänglig för obehörig.

11.6.2 Lås och låskombination

Lås, kod eller låskombination ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning misstänka att någon obehörigen innehar nyckel, passerkort eller har kännedom om koden eller låskombinationen.

11.7 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Om den försäkrade vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren eller som försäkringsvillkoren hänvisar till, betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckning skadan får antas ha inträffat även om säkerhetsföreskriften hade iakttagits. Med den försäkrade likställs annan som har haft att tillse att säkerhetsföreskriften följdes.

11.7.1 Egendomsförsäkring

Om säkerhetsföreskrifter som anges i 11.1 – 11.4.3 och 11.4.5 – 11.6.2 inte iakttas vid egendoms-, avbrotts- extrakostnads- och hyresförlustskada, görs utöver självrisk, och eventuell annan reducering, en nedsättning med 20 procent av sammanlagd skadeersättning, dock lägst 1 och högst 100 prisbasbelopp. Nedsättningen kan minskas om det finns särskilda skäl med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

11.7.2 Påföljd enligt säkerhetsföreskrift 11.4.4 Heta Arbeten

Om säkerhetsföreskrifter som anges i 11.4.4 inte iakttas vid egendoms-, avbrotts-, extrakostnads-, och hyresförlustskada, görs utöver självrisk, och eventuell annan reducering, en nedsättning med 30 procent av sammanlagd skadeersättning, dock lägst 1 och högst 100 prisbasbelopp. Nedsättningen kan minskas om det finns särskilda skäl med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

12 Åtgärder i samband med skada

12.1 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående,
- begränsa skada som redan inträffat, bland annat genom att snarast möjligt omhänderta och skydda skadad och oskadad egendom och säkerställa att eventuell rätt till ersättning från tredje man bevaras.

12.1.1 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt enligt 12.1 är försäkringsgivaren berättigad att göra skäligen avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå, eller till fullständig befrielse från ersättningskyldighet..

12.2 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas så snart som möjligt till försäkringsgivaren. Dessutom ska den försäkrade vid skadegörelse, stöld, inbrott, rån och överfall eller annat brott snarast göra polisanmälan och sända in polisintyg till försäkringsgivaren.

12.3 Ersättningskrav

Ersättningskrav ska framställas till försäkringsgivaren snarast efter det att skadan uppkommit och senast ett år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet inträdde. Framställs kravet senare är försäkringsgivaren fri från ansvar.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom – skadad och oskadad – med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den försäkrade är även skyldig att på anmodan stryka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds och genom att tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma försäkringsgivarens ansvarighet och ersättningsens storlek.

12.4 Gravationsbevis och panthavarens godkännande

Om gravationsbevis eller panthavarens godkännande behövs för att betala ut ersättning, ska den försäkrade tillhandahålla försäkringsgivaren dessa handlingar.

12.5 Besiktning av skada

Försäkringsgivaren har rätt att låta besiktiga skada samt utfärda anvisningar för reparation och tillvaratagande av skadad egendom, innan dessa åtgärder vidtas. Om försäkringsgivaren meddelar anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering är den försäkrade skyldig att följa dessa. Iakttar den försäkrade inte vad som här sagts är försäkringsgivarens ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

12.6 Oriktiga uppgifter

Om den försäkrade vid skada uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett eller förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning, kan den ersättning som annars skulle betalats ut sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

13 Skadevärderingsregler

Skada på egendom värderas enligt nedan angivna regler.

Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

13.1 Värdering av skada på byggnad

13.1.1 Byggnaden återställs

Om återställande sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa byggnaden med samma utförande, men på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.

Om återställande sker på annan plats eller för annan verksamhet, får kostnaden inte överstiga vad det skulle ha kostat att reparera eller återuppbygga den skadade egendomen på ursprunglig grund och plats eller för den ursprungliga verksamheten.

Återställandet måste ske senast inom två år från skadedagen. Sker det senare på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden två år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst tre år från skadedagen.

I skadekostnaden inräknas inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t ex reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än genom sedvanligt transportmedel.

I skadekostnaden ingår merkostnad, utöver försäkringsbeloppet för den skadade byggnaden, med högst 50 prisbasbelopp, eller det belopp som anges i försäkringsbrevet, som föranleds av att skadad byggnad enligt myndighetsbeslut eller för byggande gällande normer i något avseende måste ges annan konstruktion eller utförande än före skadan. Merkostnad kan ersättas vid myndighetskrav avseende energinormer, handikappsnormer, brandskyddsnormer och krav på sophertering, skyddsrum och arbetsmiljö.

Kan utan väsentlig olägenhet återställandet ske i samband med normalt underhåll värderas skadan till uppskattad andel av underhållskostnaden.

För byggnad med dokumenterat kulturhistoriskt eller konstnärligt värde gäller försäkringen för merkostnad till följd av att byggnaden inte kan återställas på ett rationellt sätt beträffande metoder och material, dock med högst 50 prisbasbelopp eller det belopp som anges i försäkringsbrevet. Merkostnaden gäller utöver försäkringsbeloppet för den skadade byggnaden.

13.1.1.1 Byggnadens värde är mindre än halva nyanskaffningsvärdet

Om byggnaden minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet vid skadetillfället, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det på grund av ålder, slitage och omodernitet minskande värdet.

13.1.1.2 Installationens värde är mindre än halva nyanskaffningsvärdet

Om till byggnaden hörande installation som inte anges i ålderstabellen nedan – vid skadetillfället minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet vid skadetillfället, värderas skadan på sådan installation till kostnaden för återställandet, dock för högst till installationens på grund av ålder, slitage och omodernitet

minskade värde. Detta gäller oberoende av värdeminskningen för byggnaden. Varje föremål och varje ledningssystem bedöms var för sig.

13.1.1.3 Byggnadsdel eller ytbeläggning

Vid skada på byggnadsdel eller ytbeläggning – t.ex. målning, tapetsering, tak-, vägg- eller golvbeklädnad (inkl. tätskikt i våtutrymme), som vid skadetillfället minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet i enlighet med av försäkringsgivarens åldertabell, se nedan, värderas skadan på sådan egendom till kostnaden för återställandet, dock högst till egendomens, på grund av ålder, slitage och omodernitet, minskade värde. Detta gäller oberoende av värdeminskningen för byggnaden. Varje byggnadsdel och ytbeläggning bedöms var för sig. Avdraget kan högst uppgå till 80 % på byggnadsdel eller ytbeläggning som före skadan var i fungerande skick.

Ålderstabell

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden (material och arbetskostnad)

Byggnadsdel	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett avdrag per år med
-------------	-------------------------------	--

Installation för värme, vatten,
avlopp, sanitet, ventilation samt
maskinell utrustning:

• rörsystem inkl tillhörande isolering, vattenradiatorer och sanitetsgods	10 år	5 %
• hissanläggning	25 år	5 %
• luft/luft värmepumpsanläggning	2 år	15 %
• övriga värmepumpsanläggningar, värmeåtervinningssystem, solfångare, solceller, vindkraftverk, värmepanna och takvärme	2 år	10 %
• hushållsmaskin inkl spis, varmvattenberedare, elslingor i golv och elradiatorer	2 år	10 %
• övriga installationer samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskin	5 år	8 %
• elinstallationer (kablar, inkl brytare och uttag)	20 år	5 %
• radio- och TV-antenn (inkl parabol), markis och persienn	2 år	10 %
• larm	5 år	8 %
Fönster, dörrar, portar och köks- och badrumsinredning	10 år	5 %
Målning, tapetsering och annan väggbeklädnad (ej våtrum)	5 år	8 %

Golvbeläggning (ej våtrum):

• textila och laminat	5 år	8 %
• plast och linoleum	10 år	5 %
• keramik- och stengolv	25 år	5 %
• massiv trä, stavparkett och lamell	15 år	5 %
• Övriga	10 år	5 %

Våtrumsbeklädnad:

- golv- och väggmatta (trådsvetsad) 5 år 8 %
- keramik- och stembeklädnad inkl isolering 10 år 5 %
- övriga material och utföranden samt målning i våtrum 2 år 10 %

Takbeläggning:

- Plåt 10 år 2 %
- Betong eller tegel 20 år 2 %
- annat material 5 år 8 %

Skorsten:

- stål eller plåt 5 år 8 %
- annat material 25 år 2 %

13.1.2 Annan byggnad anskaffas

Anskaffas inom två år annan byggnad för samma eller liknande ändamål värderas skadan enligt 13.1.1, varvid ökning i värdet genom ändrad ändamålsenlighet, dock inte ändrad belägenhet inom fastigheten avdrages.

13.1.3 Byggnaden återställs inte och annan byggnad anskaffas inte

Återställs inte den skadade byggnaden eller anskaffas inte annan byggnad för samma ändamål inom två år, värderas skadan till skillnaden mellan byggnadens dagsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

13.1.4 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställandet av byggnad hindras på grund av lag eller myndighetsföreskrift ska kvarvarande delar av byggnaden värderas utan hänsyn till vad de därigenom förlorat i värde.

13.2 Värdering av markanläggningar och markinventarier,

Skadan värderas till kostnaden för återställande.

Vid nyplantering av buskar och träd lämnas ersättning endast för kostnad för plantor som normalt saluförs i handels-trädgårdar eller plantskolor i Sverige.

13.2.1 Övriga markanläggningar – markinventarier

Skadan värderas enligt de regler som anges för installationer punkt 13.1.1.2

13.3 Värdering av skada på maskinerier/varor

13.3.1 Maskinerier/varor som återställs

Om återställande sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Med återställande förstås reparationer eller anskaffande av ett nytt föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

Återställandet måste ske senast inom två år från skadedagen. Utökas i samband med återställandet skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, ska det vid värderingen göras avdrag för detta.

I skadekostnaden inräknas inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t ex reparation på övertid eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel. Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan ska inte inräknas.

13.3.1.1 Föremålets värde är mindre än halva nyanskaffningsvärdet.

Om föremålet minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet vid skadetillfället, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det på grund av ålder, slitage och omodernitet minskade värdet.

13.3.1.2 *Egendom av antikvariskt, kulturhistoriskt och konstnärligt värde*

Med ändring av bestämmelserna i 13.3.1 men med tillämpning av 13.3.2 gäller för egendom av antikvariskt, kulturhistoriskt och konstnärligt värde att skadan värderas till vad det kostar att utan dröjsmål reparera det skadade föremålet om detta är möjligt eller anskaffa nytillverkat föremål av motsvarande konstnärliga kvalitet. Egendom som här avses ska vara särskilt dokumenterad (t ex foto) och upptagen på särskild inventarieförteckning. Aktuell dokumentation ska förvaras så att den inte kan förstöras i samband med att egendomen skadas.

I skadekostnaden ska inte inräknas merkostnad som föranleds av reparation på övertid eller som uppkommit på grund av att transport skett på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

Värdeminskning som egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan ska inte inräknas.

13.3.1.3 *Speciella regler för vissa föremål*

Skada på

- motordrivna fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängfordon) och släpfordon till dessa,
  - skogsmaskin, t ex processor eller fällare,
  - maskin, panna, skjul och bod avsedda för byggnads- och anläggningsverksamhet,
- värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till dagsvärdet.

13.3.1.4 *Maskinerier som är mobiltelefoner och datorer*

Vid skada på mobiltelefon och dator värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till skillnaden mellan mobiltelefonens / datorns dagsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan. Mobiltelefonens / datorns värde omedelbart före skadan fastställs enligt en schablonmässig värdering enligt vad som framgår av nedanstående tabell. Vid återställande av mobiltelefon / dator ersätts 100 % av installationskostnaden.

Datorns ålder i månader från den tidpunkt då föremålet togs i bruk som nytillverkat:	Ersättning i % av nyanskaffningsvärdet
--	--

≤ 6	100
> 6	80
> 12	60
> 18	40
> 36	20
> 54	10

13.3.2 *Maskinerier/varor som inte återställs*

Återställs inte skadat föremål inom två år, värderas skadan till skillnaden mellan föremålets dagsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

För föremål av antikvariskt, kulturhistoriskt och konstnärligt värde enligt 13.3.1.2 värderas skadan till vad det kostar att utan dröjsmål anskaffa nytillverkat föremål av motsvarande konstnärliga kvalitet.

13.4 *Värdering av skada på ritningar, arkivalier och datainformation*

Skada värderas till de normala kostnader som inom två år från skadedagen läggs ned för att återställa den information som förlorats.

13.5 *Värdering av skada på pengar och värdehandlingar*

Skadan värderas, beträffande förlust av pengar eller gällande frimärken till det nominella beloppet av pengarna eller frimärkena. Beträffande värdehandlingar värderas skadan till de skäliga kostnader som inom två år nedläggs på återställandet.

13.6 *Värdering av skada på arbetstagares egendom*

Skada på arbetstagares egendom som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal värderas enligt reglerna i detta. Skada på arbetstagares egendom i övrigt värderas enligt tillämpliga villkor för Hemförsäkring.

13.7 Värdering av skada på vårdtagares och elevers egendom
Skada värderas enligt tillämpliga villkor för Hemförsäkring.

14 Skadeersättningsregler

Försäkringen ska inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för liden skada.

Mervärdesskatt som ska betalas av den försäkrade utgör ingen skada för denna till den del han har möjlighet till avdrag för beloppet enligt tillämpliga skatteregler.

14.1 Skadeersättning

Ersättning lämnas för

- skada värderad enligt 13 Skadevärderingsregler, vid förstariskförsäkring dock högst med försäkringsbeloppet.
- röjningskostnad enligt 14.2
- räddningskostnad enligt 14.3

med avdrag för

- självrisk,
- eventuell underförsäkring enligt 14.4

Anmärkning

Vid förstariskförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för skada, röjnings- och räddningskostnader till försäkringsbeloppet.

14.2 Röjningskostnad

Ersättning lämnas för kostnad avseende rivning, röjning, sanering, borttransport, destruktion och deponering av skadad egendom i samband med egendomsskada som omfattas av försäkringen. Ersättning är begränsad till 100 prisbasbelopp.

Ersättning lämnas inte för röjning av oförsäkrade grunder och fundament.

Vid förstariskförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen till försäkringsbeloppet.

14.3 Räddningskostnad

Ersättning lämnas för den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt 12.1 Räddningsplikt, om de med hänsyn till omständigheterna varit skäligen.

I samband med egendomsskada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för skada som uppkommit genom att försäkrad egendom vid skäligen räddningsåtgärd skadats, förkommit eller stulits.

Vid förstariskförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen till försäkringsbeloppet.

Ersättning lämnas dock inte i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning eller på grund av annan försäkring, garanti eller annat avtal.

14.4 Underförsäkring

Försäkringstagaren ska underrätta försäkringsgivaren om ny-, till- eller ombyggnad eller annan därmed jämförbar förbättring av byggnad för att nytt premieunderlag ska fastställas.

Försummar försäkringstagaren detta ersätts endast så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan den erlagda premien för den aktuella byggnaden och den premie som rätteligen skulle ha erlagts för denna.

Underförsäkring föreligger vid helvärdesförsäkring om försäkringsbeloppet är lägre än nyanskaffningsvärdet.

Föreligger underförsäkring vid helvärdesförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt emot förhållandet mellan angivet försäkringsbelopp och nyanskaffningsvärdet.

14.5 Panträtt i fast egendom samt företagsinteckning

För den som har förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i Lagen om säkerhetsrätt i försäkringsersättning (2005:105).

14.6 Skadeersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning beaktas om den ersättningsberättigade är redovisningsskyldig för mervärdesskatt.

Försäkringsgivaren har rätt att i stället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Försäkringsgivaren är inte skyldig att överta skadad egendom men har rätt att efter värdering överta större eller mindre del av sådan egendom.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgivits, tillrätta ska egendomen snarast ställas till försäkringsgivarens förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

Försäkringsersättning kan komma att betalas ut till annan än den försäkrade, i den mån tredje man enligt tvingande lag har rätt till ersättningen.

14.7 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom.

Den del av ersättning som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om myndighetsförbud att återuppföra skadad byggnad överklagats och försäkringsgivaren på grund av detta väntat med att betala ersättning ska ersättning betalas senast en månad efter det att försäkringsgivaren fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast en månad efter det att försäkringsgivaren erhållit utredningen eller värderingen.

14.8 Ränthebestämmelser

Betalas skadeersättning senare än vad som sagt i 14.7 ovan betalas dröjsmålsränta enligt Räntelagen. För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalar försäkringsgivaren ränta enligt en räntefot som motsvarar den vid var tid gällande referensräntan enligt 9§ Räntelagen.

15 Allmänna avtalsbestämmelser

15.1 Försäkringstiden

15.1.1 Försäkringstiden

Försäkringstiden räknas från kl.00.00 begynnelse dagen och är ett år om inte annat anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkringen på begynnelse dagen räknas försäkringstiden dock först från den tidpunkt då försäkringsavtalet ingås.

15.1.2 Förnyelse av försäkringen

Vid försäkringstidens slut förnyas försäkringen genom att försäkringstagaren betalar den premie som försäkringsgivaren genom utsänd faktura underrättar honom om. Om högre premie eller ändrade villkor ska gälla för den nya försäkringen ska försäkringsgivaren meddela detta senast då fakturan sänds ut.

Har försäkringsgivaren anledning att inte förnya försäkringen ska försäkringstagaren underrättas om detta senast en månad före försäkringstidens slut. Skickas meddelandet senare förlängs försäkringen med lika många dagar som meddelandet är försenat.

15.2 Rätt att säga upp försäkringsavtalet

15.2.1 Under försäkringstiden

Försäkringsgivaren har rätt att säga upp försäkringen före försäkringstidens utgång

- om försäkringstagaren eller den försäkrade väsentligt har åsidosatt sina förpliktelser mot försäkringsgivaren,
- när de förhållanden som ligger till grund för försäkringen ändras på ett sätt som försäkringsgivaren inte kan antas ha tagit i beräkning och som medför att risken för skada ökar.

Om försäkringstagaren inte tillåter att försäkringsgivaren besiktigar försäkrad egendom har försäkringsgivaren rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägningen.

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen om försäkringsbehovet helt eller till väsentlig del faller bort, t ex genom att egendom avyttras.

15.2.2 Vid dröjsmål med premiebetalning

Försäkringsgivaren har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen att upphöra tre dagar efter uppsägningen.

15.3 Premie och premiebetalning

Premien ska vara betald när försäkringstiden börjar eller, beroende på när premiefakturerings sker, inom 30 dagar efter skickad premiefaktura. Sker inte betalning inom den tid som försäkringsgivaren angivit, föreligger dröjsmål med premiebetalning.

Betalas premien senare men innan försäkringsavtalet sagts upp inträder försäkringsgivarens ansvarighet först dagen efter betalningen.

15.3.1.1 Tilläggspremie under försäkringstiden

Tilläggspremie ska vara betald när förändringen börjar gälla eller, beroende på när premiefakturerings sker, inom 30 dagar efter skickad premiefaktura.

Betalas tilläggspremien senare än vad försäkringsgivaren angivit begränsas ansvarigheten till den omfattning som gällde innan förändringen.

15.4 Rätt till premieåterbetalning

Om försäkringen efter försäkringstagarens uppsägning upphör att gälla ska försäkringsgivaren återbetala det belopp som svarar mot den reduktion av premien som skulle ha gjorts om försäkringen från början hade bestämts att gälla för den kortare tiden.

Om försäkringen efter försäkringsgivarens uppsägning upphör att gälla återbetalar försäkringsgivaren oförbrukad del av premien.

Om försäkrad egendom skadas är premien för den skadade egendomen förbrukad.

15.5 Upplyningsplikt och riskökning

15.5.1 Riskökning

Ändras förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför detta ökad risk för skada, ska försäkringstagaren meddela detta till försäkringsgivaren. Skulle tillkommande byggnader och/eller verksamheter medföra väsentligt ökad risk förbehåller sig försäkringsgivaren att under försäkringsperioden ändra försäkringsvillkor och premier.

15.5.2 Årligt uppgiftslämnande

Det åligger försäkringstagaren att inför varje nytt försäkringsår meddela försäkringsgivaren följande uppgifter som ligger till grund för försäkringen.

- försäkringsbelopp för fullvärdes-, halvvrdes- och första riskförsäkrade byggnader,
- försäkringsbelopp för Hyresförlust-, Extrakostnads- och Avbrottsförsäkring,
- ny-, till- eller ombyggnad eller därmed jämförlig förändring av byggnader,
- nytillkommen, avyttrad eller därmed jämförlig förändring av halvvrdesförsäkrad lös egendom,

15.5.3 Felaktiga eller ofullständiga uppgifter

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades eller förnyades. Har försäkringstagaren lämnat uppgifter som han insett eller bort inse vara felaktiga eller ofullständiga eller om försäkringstagaren underlåter att avge uppgifter enligt 15.5.1 – 15.5.2 och om detta medfört för låg premie eller förmånligare villkor, begränsas försäkringsgivarens ansvarighet till vad som svarar mot erlagd premie och de villkor som skulle ha gällt. Om försäkringsgivaren med kändedom om de rätta förhållandena skulle ha vägrat försäkring, lämnas ingen ersättning om skada inträffar.

15.6 Återkrav

I den mån försäkringsgivaren har betalat ersättning för skada övertar försäkringsgivaren den försäkrades rätt att kräva ersättning av motpart eller annan.

15.7 Dubbelförsäkring

Är intresse, som omfattas av denna försäkring, försäkrat även genom annan försäkring och finns i den förbehåll vid dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i Försäkringsavtalslagen (2005:104).

15.8 Force majeure

Försäkringsgivaren är inte ansvarig för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av arbetsmarknadskonflikt, konfiskation eller nationalisering, rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

15.9 Preskription

Den som gör gällande anspråk på försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste anmäla detta inom ett år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet inträdde. I annat fall har rätten till ersättning och skydd gått förlorad.

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan mot försäkringsbolaget inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde. I annat fall har rätten till ersättning och skydd gått förlorad.

Om den som vill ha försäkringsskydd har framställt anspråket till försäkringsbolaget inom den tid som anges i andra stycket ovan, är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att bolaget har tagit slutlig ställning till anspråket.

15.10 Lagar

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i Försäkringsavtalslagen (2005:104) och övrig svensk rätt.

Twist angående tolkningen eller tillämpningen av detta försäkringsavtal eller frågor med anknytning till avtalsförhållandet ska göras enligt svensk lag i svensk domstol.

16 Definitioner

Arbetstagares egendom

Härmed avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte pengar och värdehandlingar,
- egendom som enligt gällande kollektivavtal ska ersättas av arbetsgivaren vid skada,
- med arbetstagarens egendom jämfställs här personlig lösegendom som tillhör förtroendevald.

Byggnad

Härmed avses byggnad och sådan egendom som hör till byggnad enligt 2 kap 2 § jordabalken, som lyder:

”Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmaterial och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör också i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
- ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
- fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål, som avses i första eller andra stycket hör ej till byggnaden.”

Till byggnad räknas även sopsuganläggning samt oljetank och bränsle inom fastigheten avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

Dagsvärde

Med dagsvärde avses marknadsvärdet vid viss tidpunkt. Kan detta inte fastställas utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet.

Dator

Med dator avses här maskin för automatisk databehandling som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattande beräkningar, med tillhörande in- och utenheter t ex bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, CD-läsare, scanners, modem, datavideoprojektor (PC-kanon), digitaliseringsbord, nätverkskablage och nätverksutrustning.

Bärbar dator är en persondator, som är avsedd för mobilt användande, inkluderande bildskärm och tangentbord. Som bärbar dator räknas även handdatorer.

Datamedia

Databärare, det fysiska underlag på vilket data registreras och lagras, till exempel cd, dvd och USB-minne.

Datavirus

Med datavirus menas en uppsättning av korrupta, skadliga eller i övrigt otillåtna instruktioner eller kod, inklusive en uppsättning otillåtna instruktioner eller kod, som införts med avsikt att skada, programmerade eller utförda på annat sätt, som fortplantar sig i ett datasystem eller nätverk av vilket slag som helst. Uttrycket datavirus inkluderar men är inte begränsat till trojaner, maskar och tids- eller logiska bomber.

Elev

Med elev avses även vuxenstuderande och förskolebarn.

Elevers egendom

Härmed avses personlig lös egendom, dock inte pengar och värdehandlingar, tillhörande person som är inskriven som elev vid verksamhet som kommunen ansvarar för.

Fastighetsinventarier

Härmed avses

- Egendom (även byggnadsmaterial) för fastighetens underhåll, skötsel och förvaltning, dock inte trafikförsäkringspliktiga motordrivna fordon och släpfordon till dessa. Här avses även kontorsinventarier för kontorsverksamhet för fastighetens förvaltning. Bedrivs verksamheten i förhyrda lokaler räknas även fast inredning bekostad av den försäkrade till begreppet fastighetsinventarier.
- Inventarier som fastighetsägaren anskaffat till lägenhets- eller lokalinnehavarnas gemensamma bruk, även om äganderätten överlåtits till en av lägenhets- eller lokalinnehavarna bildad förening.

Fullvärdesförsäkring

Fullvärdesförsäkring är sådan försäkring där egendomens hela värde är föremål för försäkring. Uppkommen skada ersätts fullt ut, om inte ersättningen begränsas av bestämmelser om högsta ersättning eller försäkringsvillkorens värderingsregler i övrigt.

Förstariskförsäkring

Förstariskförsäkring är sådan försäkring där försäkringsbeloppet utgör ett avtalat belopp. Uppkommen skada, inklusive räddnings- och röjningskostnader, ersätts intill försäkringsbeloppet och enligt försäkringsvillkorens värderingsregler i övrigt.

Försäkringslokal

Som en och samma försäkringslokal anses samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren.

Glas

Med glas jämställs plastmaterial, såsom material av polykarbonat, akrylplast eller liknande.

Helvärdesförsäkring

Vid helvärdesförsäkring ersätts uppkommen skada intill försäkringsbeloppet, och enligt försäkringsvillkorens värderingsregler i övrigt. Försäkringsbeloppet skall motsvara nyanskaffningsvärdet för att full försäkring ska föreligga. Föreligger inte full försäkring tillämpas reglerna om underförsäkring såväl vid delskada som vid totalskada.

För att full försäkring ska föreligga vid helvärdesförsäkring ska försäkringsbeloppet för byggnad minst motsvara egendomens nyanskaffningsvärde.

Indexskydd

Indexskyddet gäller för byggnad. Försäkringsgivarens åtagande anses vid varje tidpunkt ökat med index. Följande index tillämpas - SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus.

Installation

Med installation avses här system eller anordning med anslutna föremål t ex värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, ledningssystem för vatten, värme, avlopp eller liknande.

Investeringsskydd

För försäkrad byggnad och maskinerier som är angivna i försäkringsbrevet gäller försäkringen, utöver i försäkringsbrevet angivna försäkringsbelopp, för under försäkringsåret gjorda investeringar i byggnad och maskinerier till ett sammanlagt värde motsvarande 30 % av det angivna värdet i försäkringsbrevet..

Konstverk

Med konstverk förstås byster, skulpturer och liknande föremål som framställts huvudsakligen för utsmyckningsändamål och vars värde betingas av det konstnärliga utförandet.

Kunders egendom

Härmed avses egendom tillhörig försäkringstagarens kunder, dock inte pengar och värdehandlingar som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten.

Markanläggningar/markinventarier

Härmed avses fastighetens mark, växtlighet, stängsel, staket, flaggstång och brygga eller liknande anordningar, dock inte brunn och vattentäkt.

Hit räknas även fast lekutrustning, utomhusbelysning, uttag för motorvärmare, asfaltering och biljettautomat avsedd för parkering samt konstverk utomhus.

Maskinerier (inventarier)

Härmed avses egendom som inte är hänförlig till annan objekttyp, till exempel:

- maskiner, inventarier, ledningar, som inte är att hänföra till objekttypen byggnad,
- datorer med tillhörande utrustning samt datamedia,
- programvara och originalprogram,
- förbrukningsartiklar, till exempel bränsle och smörjmedel,
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap,
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal,
- trycksaker, till exempel kataloger och reklamtryck,
- modeller, press- och stansverktyg, formar, mönster, såväl aktuella som inaktuella,
- emballage av inventariekaraktär,
- fast inredning bekostad av försäkringstagaren, i hyrd lokal,
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing,
- kanot, roddbåt, båt med utombordsmotor högst 10 hk, segelbåt med segelyta högst 7,5 kvm.

Nyanskaffningsvärde

Nyanskaffningsvärde vid viss tidpunkt innebär den kostnad som skulle ha uppkommit om byggnad färdigställts som ny vid denna tidpunkt eller om ny egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats vid denna tidpunkt. I värdet inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden eller egendomen ska kunna tas i bruk.

Pengar och värdehandlingar

Härmed avses

- pengar och gällande frimärken,
- aktier, obligationer, kuponger, biljetter, lottsedlar, växlar, checkar och andra värdebevis.

Prisbasbelopp

Med prisbasbelopp avses här det belopp som fastställs enligt Socialförsäkringsbalken (2010:110).

Ritningar, arkivalier samt datainformation

Härmed avses

- originalritningar och andra originalhandlingar, till exempel manuskript, bokföringshandlingar, kartotek, korrespondens, och exponerad originalfilm,
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande,
- den information som finns på datamedia.

Stölbegärlig egendom

Med stölbegärlig egendom avses:

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar,
- antikviteter, konstföremål och äkta mattor,
- ur avsedda att bäras, till exempel fickur, armbandsur och hängur,
- musikinstrument,
- apparat/utrustning för ljud- eller bildupptagning/-återgivning,
- pälsar, pälsverk och skinnkläder samt därför beredda och oberedda skinn,
- tobak, vin och sprit,
- mobiltelefoner och annan mobil elektronisk kommunikationsutrustning samt tillbehör till dessa,
- datorer samt utrustning, tillbehör och programvara till dessa,
- vapen och delar till vapen.

Tätskikt

Med tätskikt avses exempelvis tråd- eller kemsvetsad golv- och väggmatta, keramiska plattor inklusive bakomliggande isolering.

Underförsäkring

Med underförsäkring avses att försäkringsbeloppet är för lågt i förhållande till nyanskaffningsvärdet. Vid Helvärdesförsäkring reduceras vid underförsäkring skadeersättningen proportionellt till förhållandet mellan försäkringsbeloppet och nyanskaffningsvärdet.

Utbrott

Med utbrott ur lokal avses att någon tagit sig ut ur låst lokal med våld eller med dyrk eller med för låset avsedd nyckel eller kod som åtkommit genom rån eller genom inbrott i annan lokal eller genom inbrott i bostad.

Varor

Härmed avses

- råvaror,
- produkter i arbete,
- hel- eller halvfabrikat,
- varor anskaffade för försäljning,
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller i dess förpackning och att åtfölja varan eller försäljas tillsammans med denna.

Vårdtagares egendom

Härmed avses personlig lös egendom, dock inte pengar och värdehandlingar, tillhörande person som för vård är stadigt bosatt i rum eller lägenhet som ingår i sådan verksamhet som kommunen ansvarar för.

Värdeskåp

Med värdeskåp avses värdeförvaringsenhet - enhet för skydd av pengar, värdeföremål och värdehandlingar mot inbrott - som efter provning enligt

- svensk standard SS 3000 uppnår minst 60 skyddsvärdepoäng,
- svensk standard SS 3150 uppnår minst 40 skyddsvärdepoäng och väger minst 300 kg, eller
- europeisk standard EN 1143-1 uppfyller kraven för Grade II.

Värdeförvaringsenheten ska vara varaktigt märkt med typ, skyddsvärdepoäng, Grade, tillverkningsår och tillverkningsnummer.

Värmekulvert

Med värmekulvert avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem avsett för distribution av värme, vatten, gas, el eller avlopp. Till värmekulvert räknas inte under- eller abonnentcentraler eller därtill hörande utrustning.

Ledningssystemet ska bestå av

- rörledningar,
- värmeisolering,
- skyddshölje,
- kulvertkammare.

S:t Erik Försäkrings AB

Box 16179

103 24 Stockholm

Besöksadress: Benny Fredrikssons Torg 1, 9 tr

Telefon: 08-508 29 000

info@sterikforsakring.se

Ingår i koncernen Stockholms Stadshus AB